

Barátság

Magyarország népei
kölcsonös megismerkedését szolgáló
folyóirat

Megjelenik hatszor egy évben

Kiadó:

Filantróp Társaság

Budapest XI., Tas vezér utca 17. IV. 4.

A szerkesztőség vezetője:

Ember Mária

A kiadásért felel:

Mayer Éva

A szerkesztőség postacíme:

1519 Budapest, Pf. 452.

Telefonszáma:

385-6297 és 203-2858

Fax: 203-2858

Fogadóórak munkanapokon

dél előtt 10 és 12 között

XI., Tas vezér u. 17. IV. 4.

Telefon: 385-6297

ISSN 1218-0149

Egyes szám ára: 100 Ft

Előfizetési díjak:

félévre 300 Ft

egy évre 600 Ft

Előfizethető a **Barátság**

csekk számláján:

11711034-20813402

OTP Budapest XI.,

Szent Gellért tér 3.

Terjeszti a szerkesztőség,
a HÍRKER Rt. és
a Nemzeti Hírlapkereskedelmi Rt.

Nyomdai munkálatok:

Comp-Press Kft.

<http://www.datanet.hu/compress>

E-mail:

comp-press@mail.datanet.hu

Felelős vezető:

Ibós Ferenc

ügyvezető igazgató

A **Barátság** megtalálható
az alábbi Internet-honlapon:
www.datanet.hu/compress

Címlapunkhoz:

„Érinteni ajánlatos”

Ligeti Erika, koszorús szobrász 1969 óta él és tevékenykedik a szentendrei művésztelepen. A budapesti Képzőművészeti Főiskolán Szabó Iván szobrászművész volt a mestere 1952-58 között. 1969-ben egy televíziós szereplés hozta meg számára az első komolyabb megbízásokat, és tette ismertté nevét a szélesebb közönség előtt. A „TV Galéria” című, kortárs művészeket bemutató sorozatban a stúdió közönsége előtt készített el egy érmét, s egyúttal alkalma nyílt a mesterségéről beszélni. Ettől kezdve számos művészeti fesztivál, filmszemle, színházi esemény díjérmének, cégek jubileumi érmeinek elkészítésére kapott felkérést. A hivatalos megbízásokat tekintve máig ebben a műfajban dolgozik a legtöbbit. Pályakezdése óta azonban rengeteget alkot a saját örömeire is, kisplasztikákat és éremterveket készített, megformálja barátai, pályatársai portréját.

Jónéhány rendhagyó technikai megoldás, egyéni lelemény és szellemes ötlet megalkotója Ligeti Erika az érem és a kisplasztika műfajban egyaránt. A nyolcvanas évek elején született meg a bronz kisplasztika műfajában egyedülálló műve, a hajtogatható formában összefűzött leporelló („Ez egy álom”). Egy álomsorozat ihlette a tizenhárom, mindkét oldalán megformált bronzlapból álló művet, amely az elalvás pillanatától álmok során át követi nyomon az éjszaka történéseit egészen a felébredésig. A Kőrösi Csoma Társaság 1984-ben hat jubileumi érmét rendelt meg a művésznőtől. Ezt a feladatot egy bronztenegelyre felerősített, lapozgatható éremgyűjtésként oldotta meg. „Megérinteni kötelező!” szólhatna a felirat a szobrai mellett, hiszen hajtogatásra, tapogatásra, lapozgatásra szánja őket, vagyis műveivel igazán megismerkednünk csak aktív részvételünkkel lehetséges.

A nyolcvanas évek végén készítette el a sátoraljaújhelyi Jókai utcai iskola kertjébe Jókai Mór szobrát, egyik legkülönlegesebb köztéri szobráját. Egy embermagasságú, a törzsén függőleges vájatú kőoszlopon egy százötven centiméter átmérőjű lapos bronzkorong helyezkedik el, ebbe van belevésve Jókai teste, a feje azonban már körplasztika. A térbe kinyúló jobb kezében író tollat tart, s széttárt köpönyege, valójában a túlméretezett érem lapja hatalmas szárnyként lebeg két oldalán. Olyan, akár egy repülő író-mágus, a helybeliek szeretetteljesen csak „A denevér”-nek hívják. Szintén a nyolcvanas évek második felében készítette el másik kedves köztéri szobráját, a komlói Művelődési Házhoz vezető út mentén található kútfiguráját, a „Szirén”-t. A másfél méter magas bronzleány furcsa keveréklény: hosszú gázlómadár lábakon áll, szájával csőrként csücsörít, incselkedő kéztartással, előredőlve hívja a vízhez az arra járókat. A hangjukkal veszélyes örvényekbe csalogató és mélybe húzó tengeri szirének távoli rokona ő, a művésznő szavaival: megszéldült, kedves háripiácska.

Ligeti Erika mind az érmeiken, mind kisplasztikáin ki nem apadó humorral és ötletességgel variálja a dombormű különböző síkjait, nagy leleményességgel illeszti egymáshoz a teljesen lapos, rajzos, vonalas elemeket és az alapsíkból kinyúló körplasztikai részeket. Elképzeléseit kedvenc technikájával tudja anyagba formálni, nevezetesen a *viaszveszejtési bronzöntés* jóvoltából, amely eljárást 1981-től a Nyíregyházi Éremsymposionon gyakorolta, 1993 óta pedig a Szekszárdi Forma Symposion szobrászati műhelyében. Az eljárás során a viaszréteggel bevont modell köré agyagköpenyt készítenek, majd a minta hevítésével a viaszt kiolvasztják, és helyébe öntik a megolvasztott bronzot. A korábbi homoköntéses eljáráshoz képest, ahol a részeket utólag hegesztik össze, ennek az az előnye, hogy egyszerre, egy művön belül lehet a legváltozatosabb domborműtípusokkal dolgozni (lapos-, fél- és magasdombormű, bemélyítve vésett mélydombormű). Ilyenformán például egy test minden része más-más megközelítéssel készülhet: míg az arc majdnem háromdimenziós, a mellkas lapos, a szoknya kissé lebegős lehet, a lábak viszont esetleg a levegőben kalimpálhatnak. A kisplasztikákon humoros, máskor drámai embermesék elevenednek meg: hol a gyermekkor emlékeiből bukkan fel egy foszlány, hol egy műkorcsolyázó vagy egy bicikli versenyző elbájoló mozdulata tűnik elénk, vagy egy szívszorító szakítás után elhagyott, feldúlt szoba („*Gyermekek édes*”, „*Tour de France*”, „*Tripla axel*”, „*Rendetlen a háziasszony, fut a háztartás*”, „*Macskadaráló*”, „*Hétköznapi történet 1994*”, „*Életmű 1997*”). E munkáit a művésznő saját szóalkotásával „*furcsácskák*”-nak nevezi. Mivel a Magyar Képző- és Iparművészeti Szövetség Érem Szakosztályának titkára, vagy inkább „*titoknok*”-a, ahogy saját magát szereti nevezni, e titulus alkotásra ihlette őt, és házi használatra elkészítette a „*Titoknok*” érmét: egy hatalmas kulcslyukú, titkokat rejtő láda mellett egy asszony áll, s ott a kulcs is, hogy ne csak bekukucskálni lehessen a ládába, hanem felnyitva azt – tovább örökíthető legyen a tudás.

Bátorfi Andrea

Címlapunkon Ligeti Erika B. E. szobrásznőről készült kisplasztikája (bronz, 1986).

Bajtai László felvétele

E SZÁMUNK MEGJELENÉSÉT

a Művelődési és Közoktatási Minisztérium

és a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért” Közalapítvány,
valamint Budapest Főváros XI. kerületi Önkormányzatának Kulturális Alapja
támogatta.